

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

hához hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért igtattatik be.
Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Ooppelik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

32. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezimzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmendetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Az iparért

Olyanok vagyunk, mint az egyszeri ember, a kit nem akartak a többiek a vendégségben megtérni. Bement az ajtón, kidobták az ablakon, s a mikor az ablakon bujt be, az ajtón szoritották ki. Ámde ez mind nem volt képes benne a bejuthatás iránt való vágyat lelohasztani. Bár hányszor ismétlődött is a kiküszöbölés, ő mindannyiszor újra beigyekezett, s végre célját érte, mert nemcsak eluntak vele vesződni, de még szívesen is látták páratlan szívósságáért.

A nyomasztó helyzetet, mely az országot ónkarrakkal sújtja, majdnem mindenki ismeri. Keresik az okot itt is — ott is. Hibáztatják az országgyűlést, hibáztatják a kormányt. Mi ezuttal mindezt nem reflectálunk, de annyit mondunk, hogy bajainknak főoka az, miszerint majd kizárólag földműves nemzet vagyunk. Nincs annyi honi iparunk se, hogy legalább belsükségeit fedezhetnők; míg ellenben a fényezésnek annyira rabjai vagyunk, hogy még jó időben is többet áldozunk más iparos nemzetnek, mint a mennyi hozzánk szíváro.

Most a mérleg érezhetőbben felbillent. És ilyen válságnak mindaddig ki leszünk téve, míg csak oly ipariskolákkal nem díszkedhetünk, melyekben a mai színvonalhoz megkívántató iparos osztály képezhető. — Ez lett volna iparunk tekintetéből első kötelességünk. Ezen mulasztás következményeit siratjuk ma; s ha ezen magunk iránt való első köte-

lességünket még továbbra is elhanyagoljuk, ugy biztos pusztulásnak nézhetünk eléje, mert jaj annak a nemzetnek, melyet satnyaságában életerős szomszédok vesznek körül.

Hogy ez való, mellözve minden egyebet, csak Franciaországra hivatkozunk. A porosz dúló hadai letarolták a hős frank nép mezőit, s ez ország mégis minden pénzválság nélkül megbirta a mesés összegű hadisarcot, mert volt virágzó ipara, melylyel meghódította s adófizetőjévé tette az egész világot.

Nemzet, melynek virágzó ipara van, a miénkhez hasonló válságnak nem lehet kitéve, mert pénzvizonyai nem csupán az időjárástól függök. Az ipar, míg egyrésztől megátolja a pénz kiszivárgását, másrészt pénzt szívárogtat be. Ez az ipar hatalma.

Ily nagy hatalom levén az ipar, első és szent kötelessége azoknak, kik a haza javát előmozdítani hivatva vannak, teljes erővel azon lenni, hogy az ipar hazánkban minél nagyobb mérvben meghonosuljon, terjedjen és emeltesse. Különbö jöhetnek még szomorubb napok, a mikor ebbeli mulasztásainkért még keserűbben kellend meglakolnunk!

Hatósági élet.

Meghívás. Szabályrendeletünk értelmében f. évi május hó 3 án d. e. 10 óraker rendes bizottsági közgyűlés fogván tartatni, van szerencsém arra a megyei bizottság t. cz. tagjait ezennel tisztelettel meghívni.
Székesfejérvárott, 1875. április hó 20 án.

Báró Miske Imre, Fejérmegye alispánja.

A megyei állandó választmány e hó 16 án ülést tartott; az ez alkalommal megvitott nevezetesebb tárgyak közül a következőket közöljük: **Beterjesztett a megyei zárszámadás** megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, melynek alapján a számadás pontosnak találtván, a felelőség alól e számadásra nézve pénztárnok ur felmentetik. — **A tartalék-alap** keletkezésének kiderítése s tanulmányozása végett egy bizottság kiküldése hozott javaslatba. — **Tárgyaltatt a belügyminiszter leirata** a helybeli ügyvédek azon kérényre tárgyában, mely szerint a tiszti ügyészt az árvtári perek vitéletől eltiltatni kérik. A belügyminiszter ezen ügyet a hatósághoz küldé le saját körében leendő elintézés végett. Az állandó választmány, miután azáltal, ha a tiszti ügyész az árvtári pereket viszi, csak előnyt lát az árvaakra háramolni, de a megyei szabályrendelettel sem ellenkezővén a tiszti ügyész ezen ügyködése — azt az árvtári perek vitéletől eltilthatónak nem tartja s ezen véleményét a közgyűlés elé terjeszti. — **A mértékhiitelesítő hivatal** Nyéken leendő felállítására végett javaslatba hozatik: 1 mértékhiitelesítő hivatali állomás 600 frt. évi fizetéssel s egy ellenőri állás rendszerezése, az utóbbi tiszteletbeli hivatal lenne. — **A megyei szegény-alap előállítására** tekintetéből a törvény értelmében, minden egyenes államadó forint után 1/2 kr. pótdadó kivétele véleményeztetik. — **Gaal Lajos** bizottsági tag által négy rendbeli indítvány terjesztett be, 2 a cseléd ügyben, 1 a közmunka ügyben; végre a negyedik indítványban indítványozza, hogy a megye a br. Wenkheim és Tisza miniszteriumnak rokonszenves bizalmi feliratot terjesszen fel. Ezen indítványok közül az utolsó nem tárgyalattott, hanem mint rendes indítvány a közgyűlés elé fog terjesztetni. — Megjegyezzük, hogy a fentebb elősorolt ügyekben

TÁRCZA.

Humoros csapongás

főleg a népirodalmat illetőleg.

Irta: Fiván.

II.

Lássuk kegyes olvasóim, mikép a nem olvasókkal mily nehéz könyvet vetetni s mily szellemi dörszölés kívántatik, míg az ily urambátyámék kénytelenek Zárceczky gyufájaként fellángolni.

És mit nyer vele az irodalom?

Szomoruan tapasztalja az előfizető, mikép a költőnek igaza vala, midőn írta: „Carmina secessum quaerunt.”

Kalmári-czikknak tekinti az efajta nép a vett könyvet s anyagilag akarja felhasználni.

Pecsenyét takar bele.

Plajbász helyett kolbászszal teszi a jegyzeteket míg az ebek — o fogas kritikuskok — a „Varians lectió“-n összeverekesznek s con amore nyelik a zsíros irodalmi termékeket.

Lám azokat a betű nem öli meg, pedig gazdájuk — szegény — attól fél!

Hejh! sok szegény költő, ha látná, hogy gyéren kelt munkája zsírban fürdik, kolbászszal törülközik, bizony eljönne és felajánlaná magát pecsenyetakaróul.

Örülj kedves költő barátom, ha te néha koplalsz is, szellemi gyermeked nem szenved éhséget.

Lásd az ilyfajta nép azért szerez néha-néha egy könyvet, mert alkalma nyílik ezáltal a tormalévél

emancipációjára közrehatni, jövendőre nem abba, hanem a könyvlevélbe takarván az érett turót.

Mily magasztos, mily isteni az előfizetést gyűjtő öröme, midőn a pinczeszerre mulatságra invitáltván, az érett turóra ragadt papírról ilyen formát olvashat le: „nyomatott az Athenaeum betűivel.”

Kik könyvet vesznek, így tesznek vele, de hát a kik bibliothecát ugy örökölnék?

Már azok nem különben ájulnak el mint Gil Blas midőn Sedilló testamentomát olvasá.

Vagy puskába tömik fojtásnak s a nyulak után lövöldözik, vagy épen sajtosnak árusítják el.

Tanuja voltam egy betűgyűlölő ez utóbbi eljárásának.

Megmértettek a komoly Hugó Grótiusok, Vitringák és ha nem birták a mázsát lenyomni egy-két classicus, vagy épen egy pár ritka becsü magyar nyomtatvány dobattó reájuk nyomatékul.

A tisztes incunabulák, azért kerültek ki századok előtt a sajtó alól, hogy vénségükre sajt alá menjenek. Sine me liber ibis in....

De ne tovább, mert utóbb annak is fáj, a kit nem érdekel.

„Soha többé az én lelkem nem vetekezik az emberekkel, mivel hogy testek, mindazáltal engedek nékiek megtérésre 120 esztendő” ezt mondja az ur (Mozes 1. könyv 17 rész 3-ik vers.)

Eltellett e már az idő, vagy még van hátra?...

Még egyet.

Kinek a fennebbi nem szüre ne viselje.

Van kivétel, — ezt még Quintilián grammatikája is megengedi.

Tehát éljenek a kivételek, de a „de regulák” számára egy szíves tanácsom van.

Ha még van idő hátra, ne a kártyán jobbitsanak (besser), hanem magukon, mert miattuk marad a nemzet a szellemi világban ultimo, miattuk ül irodalmunk felett nyomasztólag az ősi átok: „Árva voltál, árva maradsz s árván halsz meg.”

(Folytatása következik.)

Égjen el hát árva lelkem! *)

Lányka, szemed felém kacsin,
Uj cselé forralsz alkalmasint;
Hagyd, ismét ne sujts engemet,
Ne nézz reám, süss le szemed!

Hiszen hogyha rám tekintesz,
Csak szítja a gyötrő kint ez,
A mely ugyis majd eltemet,
Elégeti a lelkemet!

Zeng a liget csalógánya,
Virág nyílik, mert azt szánja,
Bánatomat én is zengem,
De hisz ugy sem szeretsz engem!

Nem is szánod szívem gyújtád,
Ámbár lángra magad gyújtád,
Ne nézz reám! megvetetten,
Égjen el hát árva lelkem!

Epstein Gyula.

*) Mutatvány szerzőnek „Emlék” ezim alatt a napokban megjelent költemény füzéréből.

az állandó választmány csak véleményt ad, az ügyek véglegesen a közgyűlés által fognak elintéztetni, mely május 3-án leendő megtartva.

Székesfejervár szab. kir. város bizottságának április hó 14-én tartott rendes havi közgyűlése.

(Folytatás.)

A mértékhitelítési hivatal felállítására tárgyában elnökölő *Norák Kálmán* polgármester előterjeszti, miszerint azt a város a miniszteri utasítás következtében felállítani köteles; a tanács a felállításra nézve az előzetes intézkedéseket megtette, s a közgyűlés csak a következő pontok felett fog határozni, u. m.: 1) a hitelítési díjnak megállapítása. 2) A helyiség. 3) Az illető hivatalnok fizetésének megállapítása. 4) Mikor lépjen életbe. A hitelítési díjnak megállapítására nézve megjegyzi, miszerint a díjakat a központi mértékhitelítési intézet megállapította, a tanács azonban 20% leengedést hoz javaslatba, hogy a helybeli iparosok kiállják a versenyt a budapestiekkel. *Havrancsek József* kéri a 20% árleszállítást elfogadni, miután az új mérték használata már január 1-jén életbe fog lépni, különben pedig kimondva van, hogy máris használható lehet, s az iparosok és kereskedők sietnek azt minél előbb beszerezni, s ha valami kedvezményben nem részesítjük őket, ki vagyunk téve azon eshetőségnek, hogy Pesten fogják hitelsíttetni, s így elcsúsznak azon jövedelemtől, mely a hitelítés által beszívárog. Az iparos közönséget hirdtemény útján kell értesíteni, hogy közelebb felállítatik a hivatal. *Norák Kálmán*. A hirdtemény általános lesz, mert ha annak felállítására nézve határozat hozatik, mulhatlanul szükséges a közönséget erről hirdtemény útján értesíteni. A hirdteményben meg kell említeni, hogy a hitelítési díj 20%-al olcsóbb lesz. — A közgyűlés elfogadja az árleszállításra nézve a javaslatot. *Norák Kálmán*. A hivatalos helyiség felállítására nézve — a tanács véleménye szerint — e célra legegyszerűbb lenne az árvaszéki előadó szobája, mely a számvétség mellett van. Miután a jövedelem teljesen bizonytalan, nem akarunk költséget okozni egy új helyiség kibérlése által, amugy is nagy kiadások vannak kifizetésben, u. m.: a hitelítő, a hitelítés mellett szükséges segédkezés, napzáró stb. A nagyobb tárgyak pedig helyeztessenek a börtönhelyiségekben el, miután pedig a helyiségeket jelenben a járásbírósi rabok foglalják el, a törvényszéki elnököt kell megkeresni, hogy intézkedjék, miszerint a rabok a megyeházában helyeztessenek el, miután a városra kötelező három év lemult, s a városnak is szükségesek a helyiségek. *Elfogadatik*. — Harmadszor, most azt kell megállapítani, hogy az illető hivatalnok mennyi fizetést kapjon. A törvény azt kívánja, hogy azon egyén vizsgálatot tegyen le a központi mértékhitelítő hivatalnál. A tanács nem tudja, mennyi lesz a jövedelem, rendes évi fizetést nem óhajt adni, hanem ideiglenesen csak napidíjban részesíteni. Később azonban lehetne rendes fizetésre alkalmazni, most azonban 2 forint napidíjat javasol. *Szóllósy Pál*, jobb szerelmé a hivatalnokot procentuatióra alkalmazni, mert akkor már saját érdeke kívánja, hogy a közönség irányában pontos és előékeny legyen, míg ellenben ha fixum fizetést kap, nem törődik sokat sem a hivattal sem a közönséggel. A pályázatot is úgy lehetne közzétenni, hogy percenteket kap. *Havrancsek József*, kétséget nem szenved, hogy első évben, tekintve a befektetett tőkét, haszna lesz a városnak, később azonban visszaesik azon állapotban, melyben jelenleg van. Most nem látja ezelszerűnek azt, hogy a hivatalnok procentuatióra alkalmaztassék, mert csak oly egyén fog a hivatalra pályázni, ki rászorul fizetésre, s nem várhat félévigig megleszámolás történik, hogy akkor fizessék ki. Később lehetne csekélyebb napidíjat megállapítani, például 1 frt. 50 vagy 1 frt. 20 kr., ezenkívül bizonyos %-ban is lehetne részesíteni, de jelen évben ezt el nem fogadja, mert oly tömegesen fognak jelentkezni, hogy alig bírja majd végezni. Később azonban kevesebb lesz a munka, de akkor is szükséges lesz hivatalnokot alkalmazni. *Szóllósy Pál*, nem áll el a procentuatiótól, mert ha tudja, hogy a jövedelemnek bizonyos részét kapja törekedni fog, hogy minél nagyobb legyen a jövedelem, míg ellenben ha fixumot kap, nem sokat törődik a jövedelemmel, hanem majd annyi segédet fog alkalmazni, hogy föl- eszi az egész jövedelmet. Továbbá azt is akarja, hogy az illető ne csak esküjével, hanem anyagilag is jót álljon a beszerzett hitelítő készületekért, hogy fizetéséből bizonyos összeg tartassék vissza biztosításul; mert ha a városnak ebből haszna nem lesz, ne legyen legalább vesztesége. *Norák Kálmán* kéri kinyilatkoztatni, hogy fele fizetést napidíjban, felét pedig percentekben kapja. *Fittler Béla* teljes lehetetlenségnek tartja azt megállapítani, hogy ebből mennyi jövedelem lesz, azért ő semmi körülmények között a procentuatióhoz nem áll. *Szóllósy Pál*. Tény az, hogyha hitelítő hivatalt állítunk fel, hogy jövedelem is lesz; s bármily intézet keletkezzék, az illetők bizonyos %-ban meg tudnak egyezni, azon egyént is jobban fogja sorkenteni a tudat, hogy öt munkája után fizetik. Lehetne neki a jövedelemnek 50% adni, s így ő szerint ha 2000 frt. jövedelem marad, ő is, meg a város is fedezve van. *Norák Kálmán*. Ne csináljunk magunknak túlvérmes reményeket, mert abban csalódunk. Ha adhat valami bazist, úgy azt a jelen gyakorlat adhatja, eddig ugyanis

a hitelítés évenként 100 frt. jövedelmet eredményezett, a hitelítő kulcsos tehát 10 frt-ot keresett. *Kövesy Ferencz* azt hiszi, hogy ha ezen hivatalt felállítjuk, kedvezménynek tarthatjuk a városra nézve. De ha májusban kell okvetlen felállítani, s az illetőnek percentet adunk, akkor meg sem élhet ha nem lesz munkája. Lehetne neki 1 frt. napidíjat megállapítani, s miután ő is annak szorgalmát serkenteni óhajtja, lehetne kimondani, hogy a tiszta jövedelem után bizonyos kamatokban részesül. *Gebhard Ignác*, a hitelítést hivatalnak tartja, nem pedig üzletnek, azért fixum fizetést kíván neki adni. *Peidl János*. Legszívesebben lenne neki 1 frt. 50 kr. napidíjat adni s ösztöndíj cím alatt lehetne bizonyos összegben részesíteni. *Tóttényi Antal*, okvetlen meg kell bizonyos százalékot állapítani, mert súlyt fektet arra, hogy érdekelve legyen, mert akkor szorgalmasabb lesz, ha pedig nem fekszik érdekelben, nem lát utána s a jövedelem egy harmadával megkárosíttatja a várost. Azért előre meg kell állapítani a honorariumot; lehetne 1 frt. 50 kr. napidíjat és jutalomdíjat 15%-et adni. *Norák Kálmán* kijelenti, hogy a többség abban állapodik meg, hogy részint százalékban részesüljön az illető. A napidíj tehát 1 frt. 50 kr-ra van megállapítva, csak a százalékban van némi eltérés. Lehetne kimondani, hogy a kezelési költségek levonása után a fennmaradó tiszta jövedelemnek 1/10 %-ben részesül; — melyben a közgyűlés megnyugodott. A negyedik kérdés a felállítási időre vonatkozik, mit a tanács május közepére ajánlott. *Schnetszer József* ajánlja a tanács javaslatát elfogadni, mert a kereskedők sietnek a mértékek beszerzésével, például szolgál magáról, ő a gyárból nem rendel más üveget és poharat, mint csak liter mértékűt. *Kaiser Sándor* első júliusra ajánlja, mert nem hiszi, hogy a börtönhelyiségek előbb kiürülnek. *Gebhard Ignác* a dolognak mindig csak praktikus oldalát veszi; miután július 1-jeig nem is kerülne több hitelítés alá mint hat db, szükségtelennek is látja előbb felállítani. *Havrancsek József*. A milyen korán csak lehet, fel kell állítani, mert ha az illető meg lesz választva, sok dolga lesz neki míg a sok készüléket az ő kedve szerint elhelyezi s a hivatalt berendezzi; s a mint megnyílik a hivatal, az apró ürmértékeket oly nagy mennyiségben hozzák hitelsíttetni, hogy alig győzi majd a munkát. A közgyűlés tartsa meg magának a jogot a megválasztásra, egyúttal kéri kimondatni, hogy május 15-ikén kezdje meg működését. *Kövesy Ferencz* nem akarja az ügyet elodáznai, legalább is 14 nap kell neki, hogy tájékozza magát, elég ideje lesz ha június 1-jén megkezdje a hivatal. *Havrancsek József*, ha azt akarjuk, hogy az illető ne heverjen, május 15-én megkezdheti. Saját érdekünk is azt kívánja, hogy tegyen valamit, ha a fizetést huzza. Kilehet mondani, ha 10-én megválasztatik, 15-ére rendezze be a hivatalt, hogy akkora megkezdhesse működését. Nem kell az időt vesztegetni, mert napidíjat kell adni neki; legyünk tehát a mellett, hogy május 15-én kezdje meg a működést. *Juraszek Ferencz*, a nagy közönség érdekében áll, hogy június elsője előtt ne kezdje meg; mert első napokban annyira túlhalmozva lesz, hogy ki sem ismeri magát; 15 nap elteltik a helyiségek átalakításával. *Norák Kálmán*, miután a határidőre nézve május 15. és június 1-je között nincs megállapodás tehát szavazatra bocsátja. — Következő kérdésre: „Kívánja-e a közgyűlés, hogy a mértékhitelítő hivatal május 15-én állítassék fel vagy nem?” — A bizottsági tagok két harmada ülve maradt, e szerint a határidő eljuttatott; a következő kérdésre: „Kívánja-e a közgyűlés, hogy a mértékhitelítő hivatal június 1-jén állítassék fel, vagy nem?” — A bizottsági tagok háromnegyed része igennel szavazván, határozatba ment. — *Norák Kálmán*, szükséges most az iránt intézkedni, hogy a mértékhitelítésnél alkalmazandó egyéniségre pályázat hirdtessék, és hogy egy hirdteményben a hivatal felállításáról a közönség értesíttessék; a határozatot így lehetne kimondani: A mértékhitelítési intézet felállítatik folyó évi június 1-ső napján a városházán e célra felállított helyiségben, a hitelítési tarifára nézve 20% kevesebb lesz a díj mint Pesten. A mértékhitelítő hivatal betöltésére pályázat nyitatik, melyre oly egyén pályázhat csupán, ki a budapesti központi mértékhitelítő hivatal előtt a szigorlatot sikeresen kiállotta, a pályázat folyó évi május 8-ig lesz a városi ígató hivatalnál benyújtandó. Fizetése 1 frt. 50 kr. napidíj és a tiszta jövedelem 10%-je. — A közgyűlés elfogadta.

(Vége következik.)

Hasznos tudnivalók.

Hogy tehensink jó tejljenek, tanácsos azokat az első borjuzás után addig, a meddig lehet, folyvást fejni mert tapasztalatot, hogy a tehének akkor szünnek meg tejljén, a midőn első ízben fejésük abban hagyott. Ha pl. valamely tehén az első borju után ismét hasas lesz és az ötödik hónapon tul nem fejtik, akkor minden következő borjuval, ha előbb nem de ezen időre teje bizonyosan elapad. — Ez oknál fogva tehát minden hasas tehén, bármily kevés tejet adjon is, — legalább 8 és fél hónapig folyvást fejtendő, e mellett azonban dusan és jól kell takarmányozni.

A festett borok felismerése. A következő módszer ajánlja Mellies a festőanyagokkal fertőzött borok felismerésére: 20 köb centimeter irtartalmu, egyik végén

zárt üvegesöbe a megvizsgálandó borból 5—6 köb centimetryit töltünk, és tőrfogatának háromnegyedéig aether töltünk hozzá. Néhány pillanat alatt felszáll az aether a festett, vagy festetlen bor felszínéig. Ha az aether sárga színezetűnek mutatkozik és néhány csepp ammoniák hozzá adására eleven pirosszínű lesz akkor a bor campechifával festett meg; ha az aether vörösszínűvé lesz, átmenettel a vörösből a violaszínbe, és ha ezen színt sok ammon hozzáadására is megtartja: akkor a bor sárga zuzmót — Färber Moos — tartalmaz. — Ha a vöröstre festett aether ammoniákkal vegyítve vörösszínét nem veszti el: akkor csak a bor természetes festőanyaga — venolin — van jelen. Ha a vöröstre festett aether ammoniákkal szembeállítva a nélkül, hogy a többi része megfestődne: fuchsin van a borhoz vegyítve. — Végül az esetben, ha az aether szintelenül száll föl: a megvizsgálandó borknak egy új adagát vesszük és kétannyi vizet és félannyi ammoniát öntünk hozzá s ha a bor vörösbarna színezetet vesz föl: akkor cochenillát tartalmaz, ha azonban zöldszínű lesz, föltehetjük, hogy azonban borban a felhozott anyagok egyike sincsen jelen.

Egyletek és intézetek.

A színházi választmány f. évi ápril hó 17-én d. u. 4—7-ig és 18-án d. e. 10—12-ig ülést tartott, mely ülések igen élénkek, de élesek is voltak. — Az ülések fő tárgya a színház jövő évi bérletére vonatkozó pályázatok eldöntése volt. A bérbeadásra nyitott s ápril 15-én lejárt pályázati határmáig két pályázó jelentkezett u. m. Károlyi Lajos és Szilágyi Béla, mindkettő jelenleg helyben működik. A pályázók kérvényeinek felolvasása után a választmány egyhangulag Károlyi Lajos ajánlatát fogadta el s a megjelenő Károlyinak azonnal ki jelentetett, hogy a színház jövő évi bérletét ő nyerte el.

Ezután a szerződési pontok, illetve feltételek megállapítása került tárgyalás alá, mely feltételek főbb vonalai következők. A színházat igazgató október 15-én veendő át s ápril 16-ig bírja, azonban előbb is elfoglalhatja s ápril 15-én tul is maradhat. Havonként tartozik 20 előadást tantani. Az előadási színházi napibért 10 előadásonként előre fizetendő. A jövő évi színidényre szerződött tagok névsorát az évi augusztus hó 15-ig köteles a választmány elé betérjeszteni. Társulatát úgy tartozik berendezni, hogy drámai, népszínmű és operette előadásokat tarthasson. A repertoirt úgy a fellépő tagok névsorát hetenként előre a műszaki osztálynak tartozik megtekintés végett bemutatni. A színidényre ezelszerűen berendezett és az igényeknek megfelelő zenekart szerződötteti.

Ezután a színházi napibért illetőleg igen éles s hosszú vita fejlődött ki, melyben két nézet merült fel egyik rész 10 frt-ért akarta kiadni a színházat, minden fenntartás nélkül; másik rész 10 frt-ért, de 10, esetleg 20 páholy eladásának fenntartásával; a hosszú vita után az utóbbi nézet 1 szótöbbséggel győzött s ennek értelmében igazgató felszólított az elfogadásra, azonban határozottan tagadó választ adott s oda nyilatkozott, miszerint az esetre, ha a páholyok eladásának eszméje a szerződésbe felvétetik, kénytelen azonnal visszavonulni, mert azon feltétel mellett a színházat át nem veheti. Erre újabb tanácskozás alá vétetvén az ügy a választmány végre abban állapodott meg, hogy ez évre a páholyok szándékolt eladásának mellőzésével 15 frt. napibéért a színházat bérbe átengedi. Az újra meghívott igazgató gondolkodási időt kért, melyre ápril 18. d. e. 10 óráig határidő engedtetett. Az ekkorra összeült választmány előtt Károlyi L. kinyilatkozta, hogy 15 frt. napibér mellett átveszi a színházat a páholy eladás kérdésének határozott mellőzésével. Károlyi ezen ajánlatba beleegyezvén következett a többi pontok megvitatása. Az igazgató a színházat tartozik a választmányak 4 táncvizigalom rendezésére átengedni mely táncestélyek azonban vásár, ünnep- vagy vásárnapra nem eshetnek. Az igazgató azonban a színház csak szini előadásokra van kiadva, táncmulatságokat nem tarthat a színházban. Az eddigi színházi helyárok a következő módosításokkal lettek elfogadva: a 8 sor zártszék 4 első sorának ára 1 frtban, a hátulsó 4 sor 80 krba, a zártszék sor után következő székek 60 krba, a tanuló- és katona-jegyek 30 krba lettek megállapítva. Körzékeket az igazgató a páholyok alatt 1 frt. ár mellett felállíthat. A második emeleti állóhely 40 krba lett megállapítva. — A többi helyek ára marad a régi.

A vásári alkalmakkor jogosítva van az igazgató a színházi belépti-díjat 20 százalékkal felemelni, más alkalmakkor azonban a műszaki szakosztályhoz tartozik felemelés végett folyamodni. Fűttést és világítást az igazgató tartozik eszközölni, még pedig rendes alkalmakkor a páholy sornál minden második lámpa meggyújtandó, ünnepélyes alkalmakkor minden lámpa meggyújtatik. A színházi biztosítási-díjat az igazgató fizeti. A szerződés ezen, az igazgató s választmány által elfogadott pontozatok alapján fog megkötetni, melynek eszközésével a választmányi elnök, ügyész és jegyző bizatnak meg.

Ezután tárgyalattak a színházi részvény-társulat már lejárt tartozásainak mikénti törlesztése iránt tett javaslatok. Indítványoztatott e végből, hogy az adossági törlesztése tekintetéből az alakulandó működvelői társulat felkérressék, miszerint néhány előadást rendezzen a színházi részvény-társulat javára. A működvelői

társulat ez irányban leendő megkérésére Havranek József, Varga Zsigmond s Fanta Adolf kiküldetnek — Felolvasatott Lászy Vilmos színigazgató kérvénye, mely szerint a színház június hóra átengedtetni kéri s e hóban 12—14 előadásra bérletet is szándékozik nyitni, hogy társulatát városunkban bemutassa. Tekintve azt, hogy a nyári idő városunkban a színházaknak nem kedvező, s hogy a közönségre eléggé terhes volt az eddigi pártolás is — s több más fontos körülményeket is tekintve — a színház június hóban történő átadása megtagadtott. Több tárgy nem lévén az ülés feloszlott.

Levelezés.

Székesfejérvár, 1875. április 17.

Tek. szerkesztő ur! Kedves meglepetésemre a sors ép úgy akarta, hogy a belvárosban tett mai sétám alkalmával, in corpore vonult városi tanítóinkkal volt szorensem találkozni.

A ritka jelenség nemcsak nálam, hanem mindenkinél, ki az imponans — majd 30 tagból álló — menetet látta, feltűnést okozott.

Ápa levén, érdeklődéssel tudakozódtam utjuk után; mire örömmel hallottam, Rudolf névnap alkalmából tisztelgésük intencióját Say iskolászeki elnök úrnál.

Tehát S. R. elnök urhoz ment városunk tanítósa tisztelegni. A mód, eddigi eljárásuktól úgy látszik eltérő volt. Felfogom s értem azonban ténykedésüket. Nyílt, s a tantestület méltóságához illő férfias demonstratio akart ez lenni azon koholt piszkolódások ellen, melyeknek pocsolójában városunk népnevelés ügyének első, legtekintélyesebb munkása, S. R. ur meghurcoltatott. — Városunk minden jobb érzelmű, méltányos és igazságszerető polgára kétszeres tisztelettel hajol meg tanítósa előtt, látva s tudva, hogy nemesen gondolkodó előjáróik intézkedéseit félre nem értették, s hogy képesek védelmükre — ha az épen kellene — erős phalanxot alkotni.

Mondtam, apa vagyok; s így egyik legszentebb kötelességemet, gyermekeim nevelés-tanítása képezi. Nem lehet tehát előttem közönyös, városunk ezen ügyének összes mozzanataiban való érdemleges, részrehajlástól ment megfigyelése sem.

A bizalom sok jelével kitüntetett S. R. elnök ur méltatlan megtámadása általános rozslást szült. A sajátónak illeten ocsmány termékeitől csak szálonnal fordulhatni el. A minden tárgyilagosságot nélkülöző vádakát s éles célzásokat, a meg nem roultott közvélemény csak elítélheti, a miként elítélte azokat városi tanítósaunk, nemcsak ezen lapban tett „Nyilatkozat”-a, hanem főleg mai ünnepélyes tisztelgése által. Ezzel nemcsak magoknak tartoztak, hanem eleget tettek minden honnattabb szülő óhajtasának.

Ad vocem „Nyilatkozat.” Ugy hiszem „Székesfehérvár és Vidéke” előbb-utóbb majd csak felhagy az állhírek kovácsolásával.

Lapja 30-ik számában a Say affairejéhez irt ujdonsági közlemény valóságos malice. A 31-dik számban lám maga a protégé (P.) tiltakozik a Say és Janny urakra vonatkozó hamis közlemények ellen. Volt alkalmunk biztos forrásból megtudni azt is, hogy a tanító-testület részéről közreboacsátott „Nyilatkozat”-ra nézve, nem az egyenkénti, hanem az általános, név nélküli aláírás határozatát el. S így midőn az egész affaireben egyesek gyűlölködése viszi a főszerepet, kár volna egy testület higgadtan átfontolt nyilatkozatát, az olvasó közönségnek gúnyosan bemutatni igyekezni.

„Veritas”-nak, reméljük, majd megfelel ismét az „Egy népnevelő.” Ferde, sötét nézeteivel sokat foglalozni, nekem kenyérkereső apának sem időm, sem kedvem. De meg hálátlan munka is volna; elfogult, mindenki csak rozsat sejtő főt kapacitálni ép oly lehetlen, mint szerencsét felérre mosni. De mi több, „Veritas” sötét gondolatai leírásánál annyi kibuvót hagy, hogy ellenfeleit végre is azzal az ismeretes phrassissal fizeti: hogy őt nem értették.

Ova figyelmeztetem derék tanítóinkat, vigyázzanak, hogy némelyek részéről érdeklőkben hangoztatott mézes szavak után, keserű csalódásra ne ébredjenek.

„Koldusbotot emleget „Veritas.” A városi néptanítók közül kinek faragott meg elnök ur ilyet? Igen, legtöbbször áldólag emlegeti kezét, melylyel az ismert iskolai „Tervezet”-et készítette előnyül ép azok számára, kiknek gondoskodásra leginkább szükségük van. S még városi képviselőtestületünk ez érdemben mit sem tett, ő sajátjából százzakkal segítette tanítóinkat jóttalások s adott előlegek által. Mai pénzsűk világunkban hol találunk ehhez hasonló esetet? Ki az, ki cassáját nagyobb összegekre is megnyissa hypotheka nélküli szegény tanítóinknak? stb. stb. Ennyit csak S. R. ur, a szó szoros értelmében kitűnő tanügybarát tehetett. Vagy végre mik is tulajdonkép azon szörnyű hibák, melyekért S. R. ur üldöztetik?

Nem tetszik azon ügyes tapintat s nyugodt méréseket, melylyel a különböző felekezeti érdekek sértése nélkül községi iskoláinkat vezeti? Tán nem, az általa meghonosított egészséges tanügyi belreformok? Nem a tanítókarhoz való szíves, őszinte közelédése, s köztük a munkakedv s kitartás ápolása? Vagy biz tán helytelenül járt el, midőn egyes tanítóknak, a tanórák csorbításával járnak szokott temetésekre való menést be tiltotta? stb. stb.

De hisz „Veritas” maga sem tagadja S. R. ur érdemeit; no ez már szép! Hogy azonban örökké emle-

getett, de eddig nem követett tárgyilagosságának mégis egy példájára hivatkozassék „Veritas,” szóba hozza a Saytól kétszer is emlegetni hallott „tanítói modort.” Ezt illetőleg azt tartom, tanítóink csak köszönni fogják S. R. urnak, ha a városnak 30—40 évig szolgáló régi tanítókat nyugdíjazni (nem pedig kicsapni) terveli, s igyekszik helyöket, tanügyünk mai állásának inkább megfelelő fiatalabb, jobb modoru erőkkal betölteni. Ha pedig, miként az köztudomásu dolog, kellő alappal bír, s többé el nem némítható hangos panaszok után, a tanszemélyzet egy szerencsétlenje ellen kénytelen volt határozottabban, sujtóbban eljárni, ugy azt illető, csak magának tulajdonítsa, a miként hogy tulajdonította is, kijelentvén hirlapilag: „miserint ő maga elismeri, hogy (P.) semmi pártolásra nem méltó.” — Ily előzmények után, kérdem minő jövő ígérkezik tanügyünk számára? Iskolászekünk mandatumra legközelebb lejár. Az újból alakulásnál kinek lesz kedve az elnöki díszes székre? látva, miként a legbecsületebb ténykedés jutalma nálunk: sárral dobáltatás!

Ha „Veritas” azt hiszi, hogy soraival célt ért, ugy csalódott. A jellemek ép úgy, mint a bérczek tölgyei, viharos megpróbáltatások által lesznek igazán erősekké. Ki S. R. urat megtörni, megsemmisíteni akarta, ép az emelte őt magasra: a köztisztelet diadal szekerére.

A szülők, városi polgárok figyelmé felébredtve, versenyezve igyekezzenek most leróni hálás tiszteletök, benső nagyrabecsülésök adóját S. R. urnak a jeles férfiu iránt, ki immár három éven keresztül, jobbjaink teljes megalégedésére kormányozta városi tanügyünket. Vannak városi tanügyünknek számos hiányai; — de azokat S. R. ur egymaga, ép úgy, mint helyén bárki más, nem létezőkké: nem varázsolhatja, s nem varázsolhatta! Teljes tisztelettel szolgálja Igazságszerető.

Megyei és városi hírek.

— **Meghívás.** A központi választmány valamennyi t. cz. tagjainak. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1874. évi XXXIII. tezk. IV. fejezete értelmében benyújtott felszólalások és észrevételek elintézése végett a központi választmány f. évi április 26-án d. e. 10 órakor a megyeház kisebb termében ülést tartand, melyre van szerencsém a választmány tagjait ezennel tisztelettel meghívni. A választó kerületek betűsorban fognak tárgyalás alá vétetni. — Kelt Székesfejérvárott, április 18-án 1875. — *Báró Miske Imre*, Fejérmegye alispánja, mint a központi választmány elnöke.

— **Dancz Ninát** — mint a „Szegedi Közlöny” írja, — a vidéki színészek egyik legjelesbikét, néhány előadásra vendégül Szatupa színgazgató Szegedre megnyerte. Dancz Nina, — mint e lapirja — huzamosb idő óta kedvence a vidéki közönségnek s a hol csak felépített, mindenütt kiváló tetszéssel fogadtatt, legközelebb Aradon, hol jelenleg szintén vendégszerepel. — Szegedi vendégszereplése mint egyelőre tervezve van, 4—5 fellépésre terjed.

— **Bulyovszkyne** asszony kitűnő drámai színésznőnk első vendégjátéka április 22-én, csütörtökön leend, mely alkalommal „Lecouvreur Adrienne” dráma fog színré kerülni. Közönség figyelmét a művésznő vendégszereplésére előre is felhívjuk.

— **Pályázat.** A fejérmegyei közkórháznál üresedésbe jött egy 600 frtnyi évi fizetés, szabad lakás és failletmény élvezetével egybekötött és rendszeresített gondnok alorvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik. Felhivatnak ennelfogva mindazok, kik az állomást elnyerni óhajtják, miszerint sajátkezüleg irt és kellőleg felszerelt kérvényeiket 1875. május hó 31-ig bezárólag alulirt közkórházi választmányi elnökségnél benyújtani el ne mulasszák; megkivánatik a pályázóktól, hogy az 1871. községi törvény 74. §-ban megszabott qualificatióval birjanak. Kelt Székesfejérvárott, 1875. április 17-én. *Venosz Imre*, közkórházi választmányi elnök.

— **Geröfy** tehetséges vidéki színész, városunk szülöttje vendégszereplését Szegeden befejezte. Városunk színpadán már több évek óta nem volt alkalmunk láthatni, szeretők ha a jelenleg itt időző társulattal pár előadásra fellépne.

— **Szent-György napi vásárunk** a körülményekhez képest elég népes volt, mindazonáltal csekély forgalmat tüntetett fel, az elkésett tavaszt még nem idézte elő azt a pezsgő életet, sürgés forgást, mely az iparosok vágját képezé. — Ló és szarvasmarha nagy mennyiségben volt, de kevés vevőre találtak. A rőfös, nőrínbergi- és ruha-kereskedőkre nagyon roz volt a kereslet, míg ellenben pipere-árúk keresett cikket képeztek, mit különben a küszöbön álló izraelita ünnepeknek is lehet tulajdonítani. Vászonárúkra, fehérneműkre, kalapokra és keztüfélékre is volt egy kis vételkedv, de a többi cikkekre nézve gyenge volt a hangulat, egyáltalában a kereskedők és iparosok roz vásárról panaszkodnak.

— **A bieskei iparosok köre** — mint az Ellenőr írja — április 18-án tartott alakuló közgyűlésén Tisza Kálmánnak és az egész miniszteriumnak Veigl Mihály elnök indítványára tántoríthatlan bizalmat szavazott.

— **Főtisztelendő Eötvös Szalezia** Francziska, a helybeli irgalmas-rendi apácák buzgó főnöknője, közelebb főfőnöknővé választott meg. Mig a kitűnő és egyrészt mind a növendékek, mind a szülők kebleiben örömet keltett, addig általános a sajnálkozás, miután a közszeretet és tiszteletben álló főnöknő a napokban már városunkból Szathmárra fog költözni.

— **Az ujoncz-felülvizsgálat** május hó 1-jén fog megtartatni a megyeház kistermében. Pót-ujonczállítás pedig ugyanazon helyiségben április 30-án leend.

— **Addig is,** míg a tárgyról bővebben megemlékezhetünk, örömmel hozzuk hírül, hogy Mendlik Alajos főelőtanodai igazgató ur, e napokban vette a magas ministerium engedélyét arra, hogy városunkban egy 6 osztályu elemi, 4 osztályu polgári és 3 osztályu tanító képezdét nök számára, benyújtott s megerősített tervezete szerint felállíthat. Oszintén óhajtjuk, hogy a szép terv megvalósuljon, s hogy elhanyagolt hazai névelésünk, minél szélesebb mérvben felvirágozzék.

— **Sorsjátékot** terveznek színházi részvénytársulatunk nyomasztó pénzvizonyainak tisztázására. Már régebben foglalkoznak szakértők ez eszmével részünkről óhajtjuk, hogy minél sikeresebb legyen, mert ennek sikere által hisszük, hogy színházunk helyzetén segítve leend.

— **Követésreméltó példa.** József főherceg az alicuthi népiskolában megjelent a közelebb tartott első félévi vizsgálaton s végig hallgatta a gyermekek feleleteit. A szorgalmasokat meg is jutalmazta. E valóban nemes tett követésreméltó.

— **Halálozás.** Gróf Zichy Miklós Palotán e hó 18-án élte 73-ik évében elhunyt. Hűt tetemei mai napon tetettek örök nyugalomra. Béke lengjen porain!

— **A városunkba** kinevezett közjegyzővel dr. Grubiczy Lászlóval egy irodalmilag művelt férfiu nyertünk. Nevezett a szini irodalom terén a „Sziget a szárazon” című 1 felvonásos eredeti vígjátékával érdemeket szerzett magának. — E vígjáték a nemzeti színházban is hatást aratott.

— **Beküldetett.** Rác-Almás választó-kerület érdemes választóihoz! Az országgyűlés két nagy pártja szemben a jelen aggasztó és mostoha állapottal a „szabadelvi párt” zászlója alatt egyesült. Ezen egyesülés hazánk legnagyobb részében közhelyesséssel és hazafiu örömmel találkozik. E pártalakulás folytán a megválogott politikai helyzet követeli, hogy választó-kerületünk is nyilatkozzék. Felkérem tehát kerületünk tisztelt választóit, miszerint f. év április hó 25-én délelőtt 10 órakor Nagy-Perkátán a „szabadelvi párt” alakulása érdekében tartandó értekezletre pártkülönbség nélkül megjelenni sziveskedjenek. Budapesten, április hó 12-én 1875. — *Janicsary Szilárd*, a rác-almás választó-kerület országgyűlési képviselője.

— **Színházunkat** jövő évre bérbe Károlyi Lajos igazgató nyerte el. Mi örülünk, hogy ily becsületes s értelmes színgazgató kapta meg a színházat s részünkről is sok szerencsét kívánunk vállalatához, azonban a színházi választmány abbéli eljárását, hogy 15 frtért adta bérbe előadásonként a színházat, nem osztjuk; 10 frt napibér teljesen elég lett volna, kivált az ily nyomasztó pénzügyi körülmények közt. Ezen színházi bérletről egyleti rovatunk részletesebben szól.

— **Egy értékes arany függő** — közepén 2 fehér gyönggyel, veszett el vasárnap a nádor-utczában. A megtaláló sziveskedjék azt e lapok szerkesztőségénél átadni

— **Az első hirlapi kacsa,** melytől számtalan, összes utóda nevért nyerte, az első francia császárság alatt született Brüsszelben. Ugyanis Egyde Róbert journalista azon időben a következő ujdonságot közölte: „Hogy mily nagy a kacsák falánksága, mutatja azon kísérlet, mely velök tétetett. — Huszból, közülök egy szőröstől, bőrtől darabokra vágatva, a többi tizenkilencnek szórattott szét eledelül. És így folytatott tovább, egyik a másik után esvén áldozatul testvérei falánkságának, míg végre egy maradt, társainak húsát és vérével meghízva.” — Ezen szép történet egész Európában elterjedt s még mi több később Amerikából mint ujdonság tört ismét vissza. Ez a nagybeli kacsa őselőde minden hirlapi kacsának.

— **A helybeli színházi** zenekar a nyári idényre Fűredre fog rándulni, mint halljuk. — Előbb azonban concert darabokat tanulnak be s városunkban néhány hangversenyt tartanak. Mint értesültünk a műkedvelői társulat felléptére óhajtanák többen a zenekart megnyerni, hogy a műkedvelők fellépte alkalmával a felvonás közökben ők tartanának a betanult concert darabokkal előadást. — Ugy látszik nyári idényünk nem lesz unalmas, sőt több derék műkedvelő törekvése által élvezetes leend.

— **A fejérmegyei és városi régiségárú** javára Kreutzer Nándor ur 1 db ezüst II. Ferdinándtól való 1622-ben vert érmet. I. Leopoldtól való 1 db 1663-ban, 1 db. 1682-ben, 1 db 1792-ben vert ezüstérmét (összesen 4 dbot) adományozott. A szíves adakozó becses adományaiért fogadják a régészetkedvelők köszönetét.

— **Eresi község** loállománya közt a rühbetegség ütött ki nagyobb mérvben s a hatósági vizsgálat nyomán 11 db találatott e betegségbe sinlődönek. Ugyanitt a katonai lovak közt 4 db lépfenében elhullott. — A hatósági óvintézkedések mindkét betegség ellen megtétek.

— **Hogy vásár volt,** leginkább az bizonyítja, hogy verekedés is volt; az országos vásárok elmaradhatatlan mulatsága. Vasárnap este a vásártéri apró korezmák egyikében szolt a zene és folyt a multság, melyekhez a nécontingenst a konyha és dézsa hölgyei szokták szolgáltatni, férfi közönségét pedig Mars fia, vulgo bakák és parasztleányok. A tarkavegyületű vendégkoszoru vasárnap összevezett, s a bortól felhevült

mintegy 40 főre menő katonaság garázdálkodása oly páni félelembe ejtette a jelen volt bachus híveket, hogy oltalom felől gondoskodtak. Védangyalukat meg is találták egy-pár elhívott rendőrben, a kik midőn csilapítani akarták a henezegő vitézeket, azok úgy rájuk törtedtek, hogy elő kellett szedniök minden erélyüket, hogy a garázdálkodókat lehítsék addig, míg a katonaság részéről a segítség megérkezett.

— **A vetemények állásáról** megyénket illetőleg következő jelentés érkezett be a földművelési miniszterhez: April első napjai óta kedvező időjárás, ősziakban fagykár nem mutatkozik, csak az alantabb fekvésű területek szenvedtek vízmosásuk által. Elősegíti a megyeszerte megindult tavaszi munkákat az aránylag sok őszi szántás. Szőlőkben megkezdődött a nyitás és metszés. Gyümölcsfák gazdagon bimbóznak. Takarmány bőven van.

— **Ki a legény a esárdában** hangzott vásárhét-főn éjjel egyik külvárosi koszmában és e hetike szavakat egy bortól felhevült palotai ember hangoztatta, kit azonban annyira elverték, hogy arca hasonlított a tetovirozotakéhoz. Különben két részeges pajtásával a városháza kijózanító pinczéjébe került, hol most különösen népesedik ezen kényszer-vendégfogadó, és a rendőrség igen helyesen teszi, ha a fogadós szerepét oly éber figyelemmel végzi és dupla krétát használ a rovások körül.

April 20-án este Budán az indóháznál a társaskocsin egy utazótáska lett kiesve, az illető jelentkezett Székesfejérvárról a „Vörösmarty” könyvnyomdában.

G a b o n a - á r

aprilis 21-én.

Alsó-ausztriai mérő.	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4	40	4	20	4	—
Kétszeres	3	70	3	60	3	50
Rozs	3	30	3	20	—	—
Árpa	2	40	2	30	2	20
Zab	2	—	1	95	1	90
Kukoricza	2	60	2	50	2	40

Felelős szerkesztő: **Hattyúffy Dezső.**

Hirdetések.

Ügynökök kerestetnek.

Egy könnyen és mindenütt eladható áru terjesztésére igen előnyös fizetés mellett ügynökök kerestetnek. Bérmentes ajánlatok (német nyelven) **P. R. 80.** jegy alatt a lapok kiadó-hivatalába czimzendők.

Az ajánlkozónak nem szükséges kereskedői ismeretekkel birni.

Előleges hirdetés.

Alulírott tisztelettel tudatja a helybeli n. é. közönséggel, hogy a volt Kantuzsi féle

gőz- és kádfürdőt

kibérelte s azt az épen folyamatban levő javítások és újítások bevégeztével megnyitja. A megnyitástól hirlapilag bővebben értesülend a n. é. közönség.

Tisztelettel **Ferstner József.**

Egy jókarban levő szélmalom

1 hold két éves szőlő ültetvényvel együtt Pátkán a falu közelében minden órán eladó.

Tudakozódhatni a tulajdonos Kis István pátkai lakosnál, utolsó posta Lovasberény.

Giesshübl

(Karlsbad mellett)

a legtisztább alkali tartalmu savanyuvíz,

igen jó feloldó szer minden *gégebajoknál, gyomorsavanyúság, adult köhögés, gyomorgercs, a gyermekek charlach-betegségénél, egy a gége- s hólyaghurtnál,* ugyszintén orvosi rendelet után a *karlsbadi pezsgő* sóval, tejjel vagy tej nélkül, végre mint *leppompásabb üdítő-ital*

férfiak- és nőknek, vagy gyermekeknek, kivált ott, hol tiszta ivóvíz hiányzik — leginkább ajánlható.

A szétküldés csakis az eredeti üvegekben történik a tulajdonos

Mattoni Henrik által

Karlsbadban (Csehország.)

Raktárt tart *Bécsben* Maximilianstrasse 5. Tuchlauben 14.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!
RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE tól Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált, méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan RAVISSANTE bír azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóhajóktól megóvni és szépséget s ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponként egyszer az arccal, vagy más testrészre dörzsöltetik, már a türelkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arcon támadt ráncok és himlőhelyek elsimittanak. A Ravissante ifjú arczsint idéz elő, a bőrt fehérit, frissít és finomítja; eltávolít legrovidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztálanságait. Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak dr. Lejosse világhírű „Ravissante”-jét használni.

Egy üvegtok ára 1 frt. 50 kr.

Kapható nagyban és kiskisnyben Budapesten

Dr. LEJOSSE főraktárában király-utca 15. I. 19.

Székesfejérvárott Diebálla György gyógyszerárában.

Vidéki rendelvények a legbiztosabb titoktartás mellett utánvétellel eszközölhetnek.

Vizsgáljatek meg mindent, s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok által kiünített gyógyszerek.

Dr. Miller moh-növénynedve.

Leghathatóbb szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — **Egy üvegtok ára** pecsét és használati utasítással 3 nyelven 50 kr.

Miller óvbalsama göröcsök ellen

Törvényes vegytani-elemzés szerint 1868. April 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből a legszorgalmasabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kiünítve ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztés hiány, gyomorgyengeség, göröcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és kólikatájdalmak ellen. Ezenkívül leghathatóbb és legerősebb szer köszvényes és kimerítő betegségek ellen. Eredeti, horganykupakkal, pecsét- és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 frt. 50 kr. Egy kisebb üveg 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Székesfejérvárott P. R. 80. Zsigmond, Budapest J. Pokorny. Dunapart sarkán, Győrött Weiss és Deutsch, Pozsonyban H. Hofer urak fűszerkereskedésükben.

Használati utasítás minden nyelvű kiadásban.

Alpesi vastartalmu növénylél

készíté **Dennter Ág. F.** gyógyszerész Interlakenban.

A jótévé hatásáról és tulajdonairól ismert **Dennter-féle világhírű növénylél** vegyítve vasrészekkel a leghathatóbb gyógyszert képezi jelen századunk egyik legelterjedtebb betegsége a **vérszegénység ellen.**

Vaiamint ezen sajnos oly elterjedt bajnál, egy a sárgaságnál, gyengélkedéseknél, kezdődő sorvadásnál és üdülő betegeknek mindenkor bizalommal használható a **Dennter-féle alpesi növénylél.** Kapható: Székesfejérvárott **Braun J.** gyógyszerésznél.

Odvas fogak betöltésére

nincs alkalmasabb és jobb szer, mint azon **fog-plombe**, melyet **Popp J. G.** cs. kir. udvári fogorvos Bécsben, bolváros, Bognergasse Nr. 2. készít, a melyet mindenki maga nyomhat odvas fogába, a mely aztán a fogmaradványt és iny összeköti fog továbbromlását megóvja s annak fájását megszünteti.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvostól Bécsben, Stadt, Bognergasse 2 sz. **1 frt. 40 kros palackokban.**

legjelensebb szer eszós fogfájás, a foglús gyuladása, daganata és kisebzése ellen; feloldja a meglevő fogkövet s gátolja annak újralakulását, megerősíti a mozgó fogakat és foglús megszilárdítása által; s midőn a fogakat és foglús minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a szájnak kellemes frisséget kölcsönöz, eltávolítja a száj rossz bűzét csak rövid idej használat után is.

Anatherin-fogpép

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvostól Bécsben. E készítmény megőrzi a lehellet frissességét és tisztaságát, ezenkívül arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehérséget kölcsönözzön, azok romlását gátolja s a foglús megerősítse.

Dr. Popp J. G. Növény fog-pora.

Anyira tisztítja a fogakat, hogy naponkénti használata által nemcsak az annyira kellemetlen borkő távolítatik el, hanem a fogak glazurja és fehérsége is mininkább gyarapodik. — Egy doboz ára **63 kr. o. e.**

Kaphatók: Székesfejérvárott: Braun J., Diebálla György, Deutsch A. és fia. Lovasberényben: Heiszler gyógyszer. Móórött: Jenczy Palotán: Würfl. gyógyszer. Veszprém: Gutthard és fia. Duna-földvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyszer. Duna-Vecserén: Klinko gyógyszer. Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyszerárában.

Eladó gépek.

Egy jókarban levő Schutluwort-féle cséplő gép 8 lóerejű mozdonyval.

Egy 30 átméretű Centrifugal vízemelő.

Egy 3 lóerejű befalazható gőzkazán.

Négy darab vörös rézből való avult kisebb féle takarmány fűllesztő kazán.

Többnemű lovas cséplő-gép részek öntött vasból.

Fejérmegye

az uradalmi gépgyárban Adonyban eladandók és ugyanott bármikor megtekinthetők.

Írás- és szóbeli ajánlatok f. évi május hó 15 ig elfogadtnak.

Adony, april 19-én 1875.

Az uradalmi főtiszttség.

A valódi Wilhelm-féle

vértisztító theája

az egyetlen biztos hatású vértisztító szer, s Európa legtekintélyesebb orvosai által, mint leghathatóbb szer ismertetett el.

E thea meggyógyítja az egész megromlott szervezetet, mint semmi más szer elválasztja a belsőrészen leülepedett betegség csiráját, s hatása bizonyos.

Alaposan gyógyítja a köszvényt, sebek és nyit sebeket, ugyszint minden bőrkütiéseket, kitételeket az arczból, szeplőt stb.

Különös jó eredményt működik e thea szorulás, máj- és vesebántalmaknál, sárgaság, ideg- és izombajoknál, ugyszint gyomorégés, altesti bántalmak, pollutio és tehetetlenség ellenében.

Fájdalmaknál u. m. görvénykór, orrdagant stb. szinte a leghatályosabb s legjobb hatású gyógyszer.

Számtalan bizonyítványok, elismerő- és dicsérőlevelek mind megannyi bizonyítékai e künő szer jóságának. — Ennek bebizonyításául szolgáljon e néhány alábbi bizonyítvány:

T. Wilhelm Fer. gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Wocheiner-Festritz, oct. 1. 1872.

T. uram! Ismét kérek néhány csomagot az ön híres és oly jó hatással bíró „vértisztító theájából”, melynek kétszeri használata után magam tökéletesen helyrehoztam. A theát kérem utánvét mellett küldeni.

Tisztelettel

Jerala János,

káplán.

T. Wilhelm Fer. gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Ismerem volna előbb az ön „vértisztító theáját”, bizony sok hosszú szenvedéstől lettem volna megóva és sok forintos darab maradt volna zsebemben, melyeket meggyógyításomra hiába elfecséreltem, míg az ön megfizethetlen theájára akadtam:

Kérem számomra abból 12 csomagot küldeni.

Tschuka, oct. 2. 1872.

Alázatos szolgálja

Dizl József.

Csalás- és hamisítástól mindenki óvatik!

A valódi Wilhelm-féle vértisztító thea egyedül valódiilag kapható: Neunkirchenben és minden lapokban jelzett gyógyszerárakban. — Egy csomag 8 adagot tartalmaz, s többféle nyelven irt használati utasítással együtt ára egy csomagnak 1 frt. Csomagolás és bélyeg külön 10 kr.

A vevő közönség kényelme tekintetéből a valódi theát kaphatni: Székesfejérvárott Diebálla György gyógyszerésznél és P. R. 80. Zs. előbb Légmán-féle) fűszerkereskedésben.

Sürgönyzesi czim: **HOFFMANN** országot. Iroda és raktárak országot 49. sz.

HOFFMANN S. és W.

termény, bizományi- és kivitelei üzlet Budapestben.

A kereskedő uraknak, és gazdaságoknak a fogyasztási-cytlekeknek és valamennyi élelmiszert raktáraknak ajánljuk következő czikkokban gazdagon felszerelt raktárainkat.

- Disznózsír**, elsőrendű pesti városi árú, legfinomabb minőségű.
- Szalonna**, és pedig magyar légszáraz parasziszalonna.
- Szalonna**, füstölt táblalárú.
- Szalonna**, paprikázott táblalárú.
- Szitra**, boszniai, szerbiai, magyar, horvák vagy székelyek.
- Hűvös retentények**, u. m. nagy fehér bab, gyalogpasuly, hánzozott és hámozatlan borsó.
- Kendermag**, habó, szép sárga kása, (hámozott köles.)
- Keményítő**, legfinom Tullanglára tölör.
- Közönséges**.
- Lekvár**, 1-ső és 2-odrendű.
- Emyr**, asztalosok használatára.
- Mák**, szürke és kék.
- Paprika** elsőrendű és középfinom.
- Csiri**, csipészek használatára.
- Szappan**, tölör.
- Störionum**, valódi szerimi és szlavoniai.
- Vizias**, sárga,

a legolcsóbb napi árak mellett.

Árjegyzékeket kívánatra bérmentve küldünk.

Felajánljuk továbbá szolgáltatunk minden gabbanemnek, gyapju és egyéb országos termények bevásárlása és eladására, melyekre kívánatra megfelelő előlegeket adunk.

HOFFMANN S. és W.

Budapestben.

Alkalmas, szolid és jó ajánlatokkal bíró **ügynökök** ajánlatait elfogadjuk.

Nyomat. Sz.-Fejérvárott a „Vörösmarty” könyvnyomdában, Számmer Kálmánnál.